

سخن هیئت تحریریه

سخن این شماره هیئت تحریریه را به امنیت آبی (Water security) در مناطق شهری اختصاص می‌دهیم. با افزایش جمعیت و توسعه ساختارهای شهری و افزایش وابستگی‌ها (Interdependencies)، نیاز به آب و فراهم کردن وقفه خدمات آب شهری اهمیتی بیش از پیش پیدا نموده است. سالها توجه به امنیت غذایی محرک تخصیص آب مطمئن در بخش کشاورزی بوده است. در سالهای اخیر امنیت آبی بیشتر در بخش تامین آب شهری مطرح شده است و محرکی برای تلاش مدیران آب شهری جهت بالابردن آمادگی سیستم تامین و توزیع آب بوده است. بسیاری از شرکتهای تامین آب در شهرهای بزرگ امروز امنیت آبی را فراتر از تامین بموقع نیاز می‌دانند و خدمات آنها بجز توسعه منابع آبی برای برآوردن تامین نیاز، معطوف به اصلاح زیر ساختها و ایجاد راهکارهای پایش نشت و شکست هیدرولیکی و سازه‌های سیستم تامین و توزیع آب و همچنین حفاظت از سیستم‌ها در مقابل آلودگی‌های گسترده که ممکن است بطور عمدی و یا سهوی اتفاق بیفتد، شده است. شکست سیستم‌های آب شهری می‌تواند باعث بحران شود و آمادگی یک سیستم برای برخورد با بحران را به میزان قابل توجهی کاهش داده و برگشت پذیری سیستم را به شرایط عادی تسریع نماید. عوامل ذکر شده مولفه‌های مهم شناخت و تقویت امنیت آبی یک منطقه شهری می‌باشند. برای کمی کردن امنیت آبی در قالب آمادگی سیستم آب شهری برای سرویس‌دهی و مواجهه با مخاطرات معمولاً سه شاخص تعریف می‌شود:

- اطمینان پذیری نشان دهنده توانایی تحمل بار سیستم از نظر تامین آب و فشار هیدرولیکی، دینامیکی و سازه‌ای وارد شده به سیستم است.
- برگشت پذیری نشان دهنده توانایی سیستم برای تامین مجدد خدمات پس از شکست سیستم می‌باشد و غالباً به صورت زمان برگشت به بهره‌برداری عادی پس از اختلال در بهره‌برداری اطلاق می‌شود. بطور مثال، چقدر طول می‌کشد که پس از شکست یک لوله اصلی، توزیع آب به یک منطقه از سر گرفته شود.
- آسیب پذیری نشان دهنده ضعف سیستم و یا قسمتهایی از آن برای رویارویی با خطرات محتمل است.

بسیاری از شرکتهای آب و فاضلاب شهری و آبرسانی و سازمان‌های آب منطقه‌ای امروز با ترکیب شاخص‌های فوق میزان آمادگی خود را در مقیاسی بطور مثال از ۱ تا ۴ درجه بندی می‌کنند که چهار، معرف آماده‌ترین حالت و عدد یک نشان دهنده کمترین آمادگی یک سیستم اطلاق می‌شود. براساس درجه بندی اعلام شده برنامه‌های مختلفی برای برخورد با شرایط اضطراری محتمل، تدوین و به اجرا گذارده می‌شود که به عنوان برنامه‌های مدیریت ریسک شناخته شده و زمینه‌های ارتقاء مدیریت بهره‌برداری سامانه‌های آبرسانی شهری را فراهم می‌کند.

هیئت تحریریه مجله "تحقیقات منابع آب ایران" همه دست‌اندرکاران و متخصصین آب کشور را به بحث و تبادل نظر و پژوهش در زمینه‌های فوق دعوت می‌نماید.

محمد کارآموز
سر دبیر